

Lehdistönvapauden päivä muistuttaa sananvapauden merkityksestä demokratialle ja turvallisuudelle

Lehdistönvapauden päivää vietetään maailmanlaajuisesti 3. toukokuuta. Päivä muistuttaa vapaan ja riippumattoman median merkityksestä demokratian, oikeusvaltion ja avoimen yhteiskunnan perustana. Suomi edistää sanan- ja ilmaisunvapauden oleellisesti kuuluvaa medianvapautta osana Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa.

Lehdistönvapaus liittyy suoraan kansalliseen turvallisuuteen, kestäväan kehitykseen ja kansalaisten luottamukseen yhteiskuntaa kohtaan. Riippumaton media tukee demokratiaa, välittää luotettavaa tietoa, mahdollistaa vallankäytön valvonnan ja torjuu mis- ja disinformaatiota. Avoin tiedonvälitys vahvistaa yhteiskuntien kriisinkestävyyttä ja tukee vakauden säilymistä myös poikkeusoloissa.

Lehdistönvapauspäivä on tänä vuonna erityisen ajankohtainen, kun Suomi toimii kansainvälisen Medianvapauskoalition puheenjohtajana yhdessä Ison-Britannian kanssa.

Koalitio on 51 maan yhteenliittymä, joka edistää medianvapautta ja toimittajien turvallisuutta maailmanlaajuisesti. Koalitio tekee laaja-alaista vaikuttamistyötä tapauksissa, joissa toimittajat, toimittajaryhmät tai mediaorganisaatiot ovat uhattuina.

Journalistit kohtaavat yhä useammin uhkailua, väkivaltaa, mielivaltaisia pidätyksiä ja oikeudellista painostusta eri puolilla maailmaa.

Puheenjohtajakaudellaan (2025–2027) Suomi painottaa toimittajien suojelua, medialukutaidon vahvistamista sekä globaalin sananvapauden edistämistä.

Journalistit eivät kohtaa ainoastaan lisääntyneitä fyysisiä vaaroja, vaan myös kasvavaa verkkohäirintää – erityisesti naistoimittajat joutuvat sen kohteeksi. Konfliktialueilla raportoivia toimittajia on suojeltava, ja toimittajiin kohdistuvissa rikoksissa on toimittava päättäväisesti rankaisemattomuuden lopettamiseksi, painottavat Suomen ja Britannian ministerit Elina Valtonen ja Chris Elmore yhteisessä kirjoituksessaan Medianvapauskoalition yhteispuheenjohtajina.

Medianvapauskoalition yhteisessä julkilausumassa nostetaan esiin lehdistönvapauspäivän tämän vuoden teema, *Shaping a Future at Peace*.

Julkilausumassa muistutetaan, että konfliktien aikana riippumaton media tuottaa tosiasioihin perustuvaa, luotettavaa raportointia ja toimii suojana disinformaatiota ja propagandaa vastaan.